

Ινστιτούτο Φιλοσοφικών Ερευνών

www.philosophical-research.org

Απόστολος Πιερρής

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

I. Συναντήσεις Πατρών

18^η

4 Μαΐου 2023

II. Συναντήσεις Άρργους

5^η

I.

Συναντήσεις Πατρών

1/ 18^η Εκδήλωση

Πέμπτη 4 Μαΐου, 8.30 μ.μ., στο Μέγαρο Λόγου και Τέχνης, Αίθουσα Διαλέξεων, 2^{ος} όροφος, Πλατεία Γεωργίου Α'.

Ωλοκληρώσαμε με επιτυχία την πρώτη μεγάλη φετινή Χωρολογική μας Συνάντηση στην Βοιωτία και στην πολυσήμενη Θήβα. Ερευνήσαμε την περιοχή και την πόλη κυρίως κατά την περίοδο του κλασσικού Ελληνισμού (μετά την Κάθοδο των Βοιωτών), αλλά επεκταθήκαμε και στην Υστεροελλαδική «Μυκηναϊκή» φάση με αναφορά στον Ορχομενό και το Κάστρο του Γλα (Ασπληδών μάλλον).

Θα κάνω αρχίζοντας ένα περιληπτικό απολογισμό της επιτόπιας εμπειρίας μας σε σχέση προς τις συναφείς μελέτες μου. Τρεις άξονες αναδεικνύονται: **(α), η Θήβα και η σημασία της, (β) ο «Μυκηναϊκός» Ορχομενός και ο Γλας, και (γ) η ζώνη Χαρίτων (Ορχομενός), Μουσών (Ελικών και κοιλάδα των Μουσών στην Άσκη), Έρωτα (Θεσπιές).** Θα οργανώσω την εισαγωγή περί αυτούς.

Η σημαντική της Χάριτος, της Μούσας και του Έρωτα είναι καίρια για την κατανόηση και βίωση του Δωρικού πνεύματος. Όπως και ο χαρακτήρας της Θηβαϊκής ταυτότητας.

Θα αναφερθώ και στην Στερεοελλαδική ζώνη της φωτεινής παλληκαριάς από των Κουρήτων της Ακαρνανίας και του Αιτωλικού Θέρμου μέχρι των Αβάντων Κουρήτων της Ευβοίας δια των Δελφών και της πληθωρικής παρουσίας του Απόλλωνα στην Βοιωτία.

*

Επιμένουμε ακόμη όχι χωρίς λόγο στην προβληματική που αναπτύσσω τις τελευταίες αρκετές συναντήσεις μας. Είναι καίρια για την κατανόηση εμπράκτως της ουσίας του Ελληνισμού.

Η προβληματική μας κινείται σε δύο συγκλίνοντες άξονες με εστία το σημείο συνάντησής τους, την κοινή τους ρίζα.

Επαναλαμβάνω για ευκολία το εισαγωγικό σχόλιο του προηγούμενου σεμιναρίου μας.

«Διαπραγματευόμαστε επίμονα και υπομονετικά δυο θεμελιώδη ζητήματα αποκαλυπτικής σημασίας.

Το πρώτο. Γιατί ηττήθηκε «παραλόγως» η Αθήνα στον Πελοποννησιακό Πόλεμο, γιατί το Θαύμα του Χρυσού Αιώνα κατέληξε σε τραγωδία; Γιατί απέτυχε παταγωδώς η εμβληματική Επιτυχία;

Συνδέσαμε το Αθηναϊκό πρόβλημα με την γενική και διαχρονική αποτυχία του Ελληνισμού στην οργάνωση της μέριμνας του χρόνου, στην αποτελεσματική διαχείριση των αναγκών της ύπαρξης στον χρόνο και κατά τους τρεις πυλώνες της. Επιδείξαμε ακόμη την μεταμόρφωση των αναγκών του χρόνου σε παιδιά κάλλους, την μετουσίωση του μόχθου της χρονικής μέριμνας σε εορτή αιωνιότητας.

Και το δεύτερο πρόβλημα, καίριο για την συνοχή του Ελληνισμού. Ποια είναι η σχέση ή η ασχесία μεταξύ του Κλασσικού και της Ορθοδοξίας; (Του αυθεντικού Κλασσικού με την Δωρική ουσία του, όχι οποιουδήποτε Ευρωπαϊκού Κλασσικισμού. Και της Ορθοδοξίας, όχι οποιουδήποτε Χριστιανισμού. – Προσοχή γιατί όλα τα υποτιθέμενα προβλήματα του πολιτισμικού Ελληνισμού είναι απλά προβλήματα του Νεοελληνικού Ευρωπαϊσμού). Ποια αποκεκαλυμμένη ιερή μαγεία συνάπτει Απόλλωνα και Χριστό στην μορφή εκείνη του ανθρωπομορφισμού του θεού και του θεομορφισμού του ανθρώπου που κάνει τον Υιό του Θεού να συμπίπτει με τον Υιό του Ανθρώπου, όχι μόνο στον Θεάνθρωπο αλλά και σε κάθε σωσμένο Άνθρωπο, ελεύθερο από την δουλεία στον Άρχοντα του Κόσμου τούτου;

Η αποκάλυψή μας συνίσταται στο ότι τα δύο ερωτήματα έχουν, αν διατυπωθούν σωστά, την ίδια απάντηση. Αυτό που έκανε την Αθήνα να αποτύχει και τον Ελληνισμό να αδιαφορεί για την αποτυχία της μεγαλομέριμνας στον χρόνο εν γένει, είναι ακριβώς αυτό που συνέχει το Κλασσικό και το Ορθόδοξο σε μια ενότητα, σαν δύο όψεις του αυτού πράγματος.

Θα συνεχίσουμε την έρευνα και αυτήν την φορά, για να ανάψει το φως από την πολλή τριβή. Λειαινουμε το κάτοπτρό μας για να καταυγασθεί από το φως του Όντος.

Θα αρχίσω εκεί που σταμάτησα χωρίς να τελειώσω την προηγούμενη Πέμπτη. Την εμβάθυνση στο μήνυμα του πνευματικού Ευαγγελίου και στη Πρώτη Επιστολή του Ιωάννη. Και θα επανέλθω στον Πίνδαρο. Και ανάλογα με τα ιστορικά μας θέματα».

Ο Πίνδαρος αποτελεί το πνευματικό ευαγγέλιο της Δωρικής ουσίας του κλασσικού Ελληνισμού. Γι αυτό θα το συνεξετάσω με το κατὰ Ιωάννην.

Και για την απαραίτητη μεταφυσική αναγωγή του όλου προβληματισμού, πρόκειται η Παρμενίδεια σύλληψη, συνοψιζόμενη στα δύο παρακάτω χωρία που θα μελετήσουμε επισταμένως:

***εἰ δ' ἄγ' ἐγὼν ἐρέω, κόμισαι δὲ σὺ μῦθον ἀκούσας,
αἵπερ ὁδοὶ μοῦναι διζήσιός εἰσι νοῆσαι·***

*ή μὲν ὅπως ἔστιν τε καὶ ὥς οὐκ ἔστι μὴ εἶναι,
Πειθοῦς ἐστὶ κέλευθος (Ἀληθείῃ γὰρ ὀπηδεῖ),
ή δ' ὥς οὐκ ἔστιν τε καὶ ὥς χρεῶν ἐστὶ μὴ εἶναι,
τὴν δὴ τοι φράζω παναπευθεῖα ἔμμεν ἀταρπὸν·
οὔτε γὰρ ἂν γνοιῖς τό γε μὴ ἐὸν (οὐ γὰρ ἀνυστόν)
οὔτε φράσαις*

Παρμενίδης 28DK B2

*ἐν τῷ σοι παύω πιστὸν λόγον ἡδὲ νόημα
ἀμφὶς ἀληθείης· δόξας δ' ἀπὸ τοῦδε βροτείας
μάνθανε κόσμον ἐμέων ἀπατηλῶν ἀκούων.
μορφὰς γὰρ κατέθεντο δύο γνώμας ὀνομάζειν·
τῶν μίαν οὐ χρεῶν ἐστὶν - ἐν ᾧ πεπλανημένοι εἰσὶν -
τάντια δ' ἐκρίναντο δέμας καὶ σήματ' ἔθεντο
χωρὶς ἀπ' ἀλλήλων, τῇ μὲν φλογὸς αἰθέριον πῦρ,
ἥπιον ὄν, μέγ' [ἄραιόν] ἐλαφρόν, ἐωυτῷ πάντοσε τωυτόν,
τῷ δ' ἐτέρῳ μὴ τωυτόν· ἀτὰρ κάκεῖνο κατ' αὐτό
τάντια νύκτ' ἄδαῃ, πυκινὸν δέμας ἐμβριθές τε.
τόν σοι ἐγὼ διάκοσμον εἰκότα πάντα φατίζω,
ὥς οὐ μὴ ποτέ τις σε βροτῶν γνώμη παρελάσσει.*

28DK B8.50-61

Ο αληθής μονισμός του Εἶναι και ο απατηλός Δυισμός του Φαίνεσθαι. Και επί πάσι η ταυτότητα Εἶναι και Φαίνεσθαι, του Κεκαλυμμένου και του Γυμνού. Το Φαίνεσθαι ως η φανέρωση του Εἶναι, το Γίγνεσθαι ως η αποκάλυψη του Απόλυτου, ο «Κόσμος» ως η επιφάνεια του Θεού.

Θεματικό τίτλο ενδεικτικό και επιδεικτικό του νοήματός μου προθέτω:

*Αἰὼν και Χρόνος, Μορφή και Χώρος,
«Τέλος» και Γίγνεσθαι, Θεός και Μοίρα.
Θαύμα: το Φαίνεσθαι του Εἶναι, η Γύμνωση του Θεού.
Ο Ελληνισμός στον Χρόνο:
Ιδέα και Πραγματικότητα*

III.

Συναντήσεις Άργους

5^η

Λόγω της εορτής του πολιούχου του Άργους η προγραμματισμένη για σήμερα 5^η Συνάντησή μας αναβάλλεται για την Δευτέρα 8 ή Τετάρτη 10 Μαΐου.

Την τελική ημερομηνία θα κοινοποιήσω με χωριστή αποστολή, όπου και η ενδεικτική περίληψη και ο τίτλος της θεματικής της ομιλίας μου.